

Introduktion till palliativ vård

Denna manual är avsedd att vara till hjälp för dig som leder Mantelmodellens workshop

I utbildningsfilmen som inleder träffen ges en introduktion till palliativ vård, vad palliativ vård innebär, när och var den ges, samt viktiga begrepp som de fyra hörnstenarna och dimensionerna. Palliativ vård är inte bara för döendefasen, utan en aktiv vård som kan ges tidigt vid obotlig sjukdom för att främja livskvalitet och stödja närstående.

Till filmen finns fyra reflektionsfrågor som kan visas på storskärm eller laddas ner för utskrift. Rekommenderad tidsåtgång per bild är 5-10 minuter. Ställ reflektionsfrågan och be deltagarna diskutera i mindre grupper (2-3 personer) under ett par minuter. Ställ sedan frågan i storgruppen och be deltagarna berätta vad de pratat om.

Se till att alla i gruppen får komma till tals. Då ämnet palliativ vård kan uppfattas som känsligt är det viktigt att normalisera känslor. Om någon sitter tyst eller om samtalet inte flyter på kan du som samtalsledare hjälpa till. Exempel på inbjudande frågor är: "Vad tänker du när du hör detta?" eller "Jag tror många kan känna igen sig i det du berättar". Du kan också dela med dig av egna erfarenheter.

Nedan finns reflektionsfrågorna med stödtext för dig som leder workshopen.

Reflektionsfråga 1: Vad betyder palliativ vård för dig?

Denna fråga syftar till att få deltagarna att reflektera över sin egen förståelse och sina egna *associationer till palliativ vård. Palliativ vård kan ofta förknippas med döende, men det är viktigt att poängtera att det är en helhetsvård som även kan ges i ett tidigt skede av en obotlig sjukdom. Genom att diskutera detta skapas en förståelse för att palliativ vård handlar om mer än bara slutet på livet; det handlar om livskvalitet, symtomlindring och stöd för både patienten och deras närstående. Att själv reflektera kring och få insyn i hur kollegor ser på begreppet palliativ vård är viktigt för att kunna ge en god palliativ vård.

Exempelfrågor för att komma vidare i samtalet:

"Hur påverkar vår egen syn på palliativ vård hur vi bemöter patienten och närstående?", "Kan en person "vara palliativ" och sedan "sluta vara palliativ"?", "Kan du komma på några situationer där palliativ vård kan vara aktuell tidigare än vid livets slut?"

Reflektionsfråga 2: Hur uppmärksammar vi palliativa vårdbehov i ett tidigt skede hos oss?

Ett uppmärksammande av palliativa vårdbehov i ett tidigt skede kan öka livskvaliteten för både patient och närstående. Dessutom kan ett tidigt uppmärksammande av palliativa vårdbehov ge möjlighet för patient, närstående och vårdteamet att förbereda sig för den fortsatta vården. Frågan är tänkt att leda till hur detta görs inom er arbetsplats och varför det är viktigt.

Exempelfrågor för att komma vidare i samtalet:

"Vad kan patienter och närstående hos oss ha för behov av att förbereda sig?". "Är det någon som vill dela med sig av en händelse när palliativa vårdbehov upptäcktes för sent, och hur blev det?", "Är det någon som vill dela med sig av ett exempel när palliativa vårdbehov upptäcktes i god tid?", "Vilka signaler söker vi efter hos våra patienter för att avgöra om de kan behöva palliativ vård?"

Reflektionsfråga 3: Hur jobbar vi med helhetssyn hos oss?

Att arbeta med helhetssyn är inte bara att tänka på den fysiska dimensionen. Be deltagarna att dela med sig av egna händelser där det inte riktigt blev som önskat. Exempelvis någon händelse där det varit svårt att symtomlindra; vad kan det ha berott på? Hade det hjälpt att tänka på att symtomet berodde på något annat än det fysiska?

Exempelfrågor för att komma vidare i samtalet:

"Finns det någon dimension som ofta glöms bort hos oss?" "Hur kan vi bli bättre på att se till alla dimensioner?" "Har du något exempel där du har tänkt på den psykiska, sociala och existentiella delen, där det blivit bra?", "Hur kan vi stärka vårt arbete med att ta hänsyn till patientens livshistoria och värderingar?"

Reflektionsfråga 4: Hur kan vi utveckla den palliativa vården hos oss?

Denna fråga handlar om att reflektera kring framtida förbättringar och utveckling av den palliativa vården på den egna arbetsplatsen. Här kan deltagarna tänka på konkreta förslag på hur palliativ vård kan implementeras mer effektivt, förbättras och bli mer integrerad i arbetet. Detta kan omfatta allt från kompetensutveckling till förbättrade rutiner eller bättre samarbete mellan professioner.

Exempelfrågor för att komma vidare i samtalet:

"Vad tar ni med er från dagens diskussioner?", "Hur kan vi använda det här i vårt arbete framöver?", "Har du någon idé som du vill testa eller förverkliga?", "Vilka konkreta förändringar skulle kunna göras för att förbättra den palliativa vården på vår arbetsplats?"

